

Nro. 19.

A FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS AP. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

(indult Bétsből, Pénteken September 4-ik napján
1807-ik élfztendőben.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

B é t s.

Fő Tiszt. Pongrácz János Urat, a' Filozofianak és szabad mesterségeknek Doktorát, a' napkeleti nyelveknek, és az Ó's Új Testamentum Hermaneuticájának avagy magyarázatjának a' Nyitrai Püspöki Seminariumban Tanítóját; és ugyan ott az alsó Városnak Plebánusát, Nyitrai valóságos Canonicussá, úgy szinte Károly Ferdinand Váczi Püspök Eő Királyi Fő Herczégységének Tzeremoniariussát Báró Gerliczy Felix Urat Váczi honorarius Canonicussá; végezetre, ennek nagy érdemű testvér bátyját B. Gerliczi Mi-

T

hály Urat, a' ki a' Felsőleges Status Tanácsnál való szolgálatjában magát nagyon meg különböztette, és Rajner Miklos Concipista Urat hofszas és hiv szolgálatjára nézve, a' Fels. Kir. udvari Magy. Cancelláriánál udvari Titoknokokká tenni méltóztatott Fels. Urunk.

A' hathétnél tovább tartott rekkenő és hágyasz tó hévség után, e' most folyó Sz. Mihály havának 1-ső napján kezdettünk leg elsőben szabadabban lélekzeni, ennek reggeli óráin hívesült meg a' levegő néminémüképen, de a' mit régulta sohajtozva vár a' nép, mai napiglan sem történt meg, az az, máig sem a'ztatták meg az égi nedvességek a' meg repedezett szomjuhozó földet, melly miatt minden későbbi mezei termések, mint p. o. a' kaposzta, a' répa s. a. t. ki száradtak, és másodszor kellett azokat fel szántani, 's bé vetni, de ha eső nem érdekl, ennek is kevés sikere fog lenni.

Európának nemcsak déli és napnyugoti részeiben, hanem még az északi Országokban is rendkívül való forróság tapasztaltatott az el múlt Julius és Augustus hónapokban, olyan a' millyenre a' leg korosabb ember sem emlékezhetik. Itten a' Reaumur meleg mérője szerint 28 1/2 gradusra, Francia Ország déli tartományaiba 30 1/2, Veronában 31, Genuában az árnyékos helyeken 33, a' hol pedig a' nap sugarai egész nap sütöttek 43 grádusra, a' hegyes völgyes északi Országban Svéciában, nevezetesen annak fő városában Stockholmban 32 1/2 gradusra lépett a' nagy melegség. Első tekintettel paradoxumnak lehetetlenségnek

tartják azt némellyek, hogy ott és több északi tartományokban annyira nevedhessen a' nyári hévség, de az által lehet ezt megvilágosítani, hogy Svéciában a' nyári napok igen hosszúak, az éjelek pedig csak néhány óráig tartanak. Laplandiában két egész hólnapig szüntelen nap van, melly miatt a' levegő a' napnak hosszas hévségétől nagyon felmelegittetik.

Gondolni lehet, melly nagy kárt okozhatott ez a' rendkívül való nagy hévség a' természetben mind az okos mind az oktalan teremteseknek. Olasz Országban valamint a' koros embereknek úgy a' gyermekeknek is ártalmas volt ez a' nyári nagy hévség. A' közép idejű és koros emberek közül, kiváltképpen azok közzül, a' kik mezei munkások által szokták kenyereket keresni, sokan megőrültek, gutta ütésbe és agyvelő gyulladásba estek. A' gyermekek anginát, az az torokgyékot kaptak, és ha az e florescentziák, az az, a' bőrnek felső színére ki ütött apró fakadékok rajtok nem segítettek, lehetetlen volt őket a' haláltól meg menteni. — A' hivesítő italokkal való mértékletlen éléskolikát, tüdő, máj, és belek gyulladását, a' hivesítő helyeken való mulatás rheumatismust és arthritist, az az, vastag húsoknak hasogatását és a' zsontoknak öfzve foglaltatások közt való fájdalmakat okoztak. Sokan, a' kik a' vízben való fürdés által akarták hévségeket enyhíteni, a' Neptunus áldozatjaiva levének. Itten a' Policiának leg jobb intézetjei mellett is nem kevesen hőltak a' vízbe. Egy ifjú mélfzaros legény pedig még fagyott, az az, a' jeges veremben küldetvén husért,

forró testével a' jégre le fekütt, és az ártalmas nedvességnek testébe lett vissza verettetése miatt gutta ütésbe esett, 's meg merevedve vonattatott ki a' jeges veremből.

Itten noha hat vagy hét hetekig felettébb való volt a' hevség, mindazáltal meg is kevesebb és szelidebb nyavalyak tapasztaltak mint a' múlt esztendőbéli mértékletes nyáron, 's kevesebb ember is holt meg mint akkor. A' testnek viszketek és alkalmatlan veres ki ütésein, orr folyáson, fejér has folyásokon, orron való vérzéseken, a' vastag húsoknak hasogatásaim, és a' tsuklóknak fájdalmain kívül kevés nyavalyak uralkodtak, a' mortalitas avagy halandóság sem volt az iden olly nagy mint tavaly.

A' szőlő termő hegyek bőv szürettel biztatják a' szőlőmives gazdákat, minden szőlőtökén 10, 20, sőt 30 szőlő gerezdek is találhatnak. — A' Wieden nevezetű külső városban egy vendéglő kertszmáros kertében egy olly szőlő tőke található, mellynek hosszan ki terjedt vesszőin 1300 sürt szőlő szemléltetik. — Ehez hasonlóra senki sem emlekezhetik az élők között.

Az oktalan állatokra, nevezetessen a' szarvas marhákra nézve is igen ártalmas volt a' mostani nyári hevség. A' legelő mezőkön lévő fű egészen ki sülvén fáknak leveleivel, e' hol pedig e' nem találhatik, száraz kóróval és ártalmas gyökerekkel, a' patakok ki száradván büszhődt tavaknak vizével táplallyák magokat, melly miatt sok helyeken hullonak a' szarvas marhák, melly mi-

att és a' takármánynak szük vólta miatt, a' marha árra nagyon alább szállott. Ugy tartják az időjárásait szorgalmasan vizsgáló Tudósok, hogy a' meleg nyár után mindenkor hideg tél következik, melly ha olly mértékben leszen mint vólt a' nyári hévség, az utzákon is meg fagy az ember.

Magyar Ország.

Posonyból Augustus 18-ik napján. A' múlt szombaton az ide való Fő Prépostnak, Mélt. Söber Janos Urnak, és a' Plebánia Administratorának, F. Tiszt. Gulik Jósef Urnak rendelésekből áhétatos bútsújárás tartatott a' fő templomból a' Sz. Szalvátor templomába. Igen nagy számmal jelentek meg ezen áhétatosságra a' Posonyi lakosok, úgy hogy több hét ezer embernél követte azon bútsújárást, és a' Mindenhatónak esedezett, hogy egy halznos essővel áldjon meg bennünket, mivel a' rend kívül való és tartós forróság miatt mind az emberek betegeskedni, mind a' mezők száradni, mind a' szarvas marha húllani kezdett. Az egész tanuló ifjuság, minden Szerzetesek, a' Nemes Káptalan, az itt lakó uraságok, a' városi Előjárók, a' tzéhek s. a. t. buzgón áhétatoskodtak ezen alkalmatossággal. Az áhétatosság dél utánni 5 órától fogva 8 óráig tartott. A' követett éjjel szép esső vólt, de tsekély, utána való nap, úgymint, e' folyó húlnap 16-ikán menydörgéssel és égi háborúval elegyes zápor esső frisseltette meg a' levegőt.

Az ide való Nemes Káptalan két derék férfiúval szaporodott meg, úgymint, Fő Tisztelendő

Jordánszky Elek Urral, a' ki a' N. Szombati nevendék Papságnak néhány esztendőktől fogva nagy hafzonnal a' Theológiát tanította, és T. Amfchel Antal Győri tudós hazánkfiával, a' ki a' Bécsi Universitásban a' Természeti tudományt 33 esztendőig ditsiretessen tanította. Ezen két tudós és érdemes hazánkfia ezen folyó hónap 12-ikén iktattattak bé méltóságos Papi hivataljokba; ma pedig F. Tifzt. Alagovich Sándor Kánonok Urat az ide való belső és külső Tanátsnak Katolikus tagjai Város Plébánusának választották.

Északi Amerika.

Egy Német Orszagi hires, és a' világi történeteknek könyvében a' Historiában igen jártos keltes, de két esztendővel ennélötte meg halálozott Tudós a' múlt század történeteiről kiadott betses munkájában azt jegyzette meg, hogy a' 16-ik századtól fogva allig múlt el egy esztendő, mellyben e' világnak egyik vagy másik részében, nevezetesen pedig Európában a' nemzetek egymás ellen hadat ne viseltenek volna. Hogyha az el múlt századokat meg vizsgálánk, mi is úgy tapasztalánk a' dolgot. Allig múltik el egyik háború, mikor már nyomba követi a' másik. Ezt bizonyityák Angliának Dánia, és az Ámerikai Republikának Anglia ellen indított háborúi, mellyeknek indító okairól a' múlt posta napon egy két szóval már ízlöttünk, és még bővebben fogunk ennekutánna szólani.

Az Ámerikai szabad Statusok, 's velek együtt

a' Washingtoni Congressus igen nehezen szível-
vén azt, hogy a' N. Britanniai hajók a' tengere-
ken való uradalmat magoknak akarván tulajdo-
nitani, minden szabad Nemzeteknek hajóikkal
hatalmasul bánnak, a' tromfot tromfal igyekez-
nek vissza fizetni. E' végre a' közelébb múlt Kis
Áffzony havának 2-ik napján, a' fellyebb említett
Congressusnak avagy nemzeti Gyűllésuek mostani
derék Praesidense, az az, Előülője Jefferson
ezen szabad Respublika nevében egy hird-tményt
tétete t közönségessé, mellyben a' fegyveres An-
glus hajóknak azt parantsollya, hogy az Améri-
kai tengeri partoktól leg ottan távozzanak el, hogy
azokkal semmi némű egyefféghben ne legyenek a'
lakosok, semmi féle eleséggel és itallal ne segítsék
azokat, hogy azon Köz Társaság hadakozó hajó-
it minden haladék nélkül készítsék ki, és hogy
ezáz ezer főből álló tartománybéli katonaság ál-
lyon ki a' tenger partokon vigyázatra.

A' lakosoknak Anglusok ellen való haragjok
azon idő pontjától fogva igen nagyon meg neve-
kedett. — A' Lyndhaveni bayban, az az tenger
öblében 200 Anglus hajós katonák eleségnek és
viznek hajókra való vitele végett ki szálván, 400
Amerikánusok menek mentek, 's velek öfzve vesz-
vén amazok közül 4 vagy 5 embert meg öltek,
's illyenképen el kezdették a' Brittusokkal való
ellenségeskedést. — Az Angliai kikötő helyekben
lévő Amériikai hajók még ugyan le nem árestal-
tattak, 's azokból szabadon ki evezhetnek; de az
Anglián tartozkodó Amérikáusoknak onnan el

menni nem szabad, semmi passzus levelet nem ad nékiek a' Kormányzék.

A' Londoni The Courir nevezetű ministerialis újság leveleknek szerzője azt írja, hogy azon történet, melly a' Leopard nevezetű Anglus és Chesapeak Ámerikai hajók közt három Ámerikai születésű Anglus hajós katona miatt esett, töbnire minden Ámerikai városoknak, gyűlés tartásra szolgáltatott alkalmatosságot, melyekben azt végzették, hogy az Anglus hajók előtt minden kikötőhelyeik zároltassanak bé, hogy minden velek való egyesség szakasztassék félbe. Ellenben több Anglus hajós Kapitányok megbotlva szonkodván sok helyen erőszakossanki szállottak, és erőszakkal el vitték marháikat. — Az Ámerikai Statusok (igy szól továbbá a' fent említett Londoni officialis tudósítás) minden intézeteket megtesznek a' tenger partoknak jó védelmező állapotba leendő helyheztesetésekre, és tengeri erejének hadi lábra való helyheztesésére, minden tiszteteket Norfolkba öszve hivattak s. a. t. Mindezekről, illy itélet tétellel van ez az ujság levél, hogy az Ámerikai szabad Statusokkal való hadakozás nem karára, hanem inkább nagy hafznára fogna az Angliai kereskedésnek szolgálni.

Hadi Történetek

A' 17-ik Augustusi Altonai levelek igy szólnak: A' Dánia és Anglia Országok közt való háború már valósággal el kezdődött. A' Dániai Korona örökös Herczegnek parantsolatjára mind itt, mind minden Dániai tartományokban az Anglusok le

arestáltattak, és minden Angliai portékák seques-
trum alá rekesztettek, a' ki a' keze közt lévő An-
glus portékákat el titkollya, keménnyen meg fog
büntettetni.

Ennek a' Dániával való háborúnak szerző
okául egyedül az Angliai Kormányzékot teszik a'
közönséges levelek, a' melly azt kívánta a' Koro-
na örökös herczegtől: 1) hogy Dánia eddig való
neutralitásáról le mondván Angliával és Svéciával
szövetségbe álljon — 2) hogy az Anglusok és Fran-
cziák közt lévő háború végéig a' Cronenburgi
erőffőget és a' Zelandiai szigetet adja által Dánia
az Anglusoknak s. a' t. melly kívánságokat nem-
csak bé nem tellyesítette a' Korona örökös her-
czeg, sőt világossan ki mondotta Jakson Anglus
követnek, hogy az erőszakvételt erőszakkal fogja
visszonozni. Ezen kinyilatkoztatás után mingyárt
el tavozott a' nevezett Anglus követ Kielből,
az Anglus hajóra ment, 's azolta világossan ki
mondották a' Sundban lévő Anglus hajóseregnek
vezérjei, hogy ha Augustus 14-ik napjáig a' Dániai
Országoló szék által nem adják nékiek a' Zelándiai
szigetet, mingyárt akkor el kezdik az ellenséges-
kedést.

Az illy kétséges kimenetelű környülállások közt
a' Dániai Király sem magát sem a' Kir.familiát bator-
ságosnak nem tartván Koppenhágában Jütlandiába
nevezetessen Koldingenbe ment 's ott akarja a'
dolog kimenetelét el várni. Glückstadtba Holzatzi-
ának fő városába pedig egy hirdetményt tétetett
Augustus 10 ik napján közönségessé, mellyben a'
következendő fontos tárgyakat adja alatta valói-

nak tudtokra, hogy minekutánna Anglus követ Jackson azon hónap 13-ikán világossan ki mondotta volna, hogy az Anglia és Dánia Országok közt való háborút elkerülni lehetetlen volna, 's egyfzersmind magának szabad elmenetelre való levelet kért volna, következőképen olybá lehet tartani, mintha Dánia és Anglia közt a' háború már el kezdődött volna: minden mi hivjobbágynkat arra unfzollyuk, hogy az ellenség gonosz szándékának el távoztatására, és erőfzakkos meg támadásának visszaverésére, mindenütt, a' hol kivántatni fog fegyverhez nyúljának, hogy minden Anglus portékákat, akarkinek keze közt legyenek azok, az Előjáróknak kezekbe adják, minden Angliai jobbágynkat mint Dánia ellenségeit úgy tekintsék, és őrizet alá rekeszsek s. a. t.

A' Svéciai Pomerániában, nevezetessen a' Stralsundi erőffég vidékén a' Francziák és Svécusok közt való háború is keményen folytattatik. Egy Franczia hadi tiszt a' Milzovi fő hadi szállásról így ír egy jó barátjának: A' mi ostromlást tárgyazó munkáink, mind jobban jobban közelgetnek Stralsundhoz, három hét múlva oda bé menünk. E' folyó Augustus 6-ik napján a' Svécusokat 500 ember veszeteséggel minden külső posztjaikból ki vertük. E' nap leg alább 2000 ágyú golyobist és bombit repitettek ki reánk a' várból, de igen keves kárt okoztak minékünk. Aug. 8-kán ismét 600 bombit küldöttek reánk, és egy ifjú artilléria tisztet életétől meg is fosztották. A' fegyverszünet ismét meg akarja a' Svéciai

Király újítani, de semmit sem ügyel a' Francia vezér az ő szavaiba.

A' Stralsundi erőffégnek jelenvaló sorsát ekként festik le a' Sverini tudósítások: „Ennek a' városnak hőldogtalan sorsa minden érzékeny embert szomorusággal tölt bé. A' midőn kívülről mind jobban jobban közelget az ellenség annak falaihoz, midőn mind közelebb közelebb van az a' szörnyű szempillantat, melyben ez a' város az ágyú tüze által egy kőhálommá változtatik, belőrről mind a' lakosoknak okosabb része, mind a' bennlévő katonaság nyughatatlanságban, és szüntelen való félelemben él.

Gondolóra véven e' dolgot azon városnak értelmesebb tagjai, a' múlt Juliusnak 28-ik napján, a' Magistratust, és a' polgárságnak 50 véneit a' Királyhoz küldötték, a' kik mind esedező leveleik által, mind szóval azon esedeztenek, hogy ő Kir. Felsege a' fenyegető veszedelmet azon várostól fordítsa el, és szerezze vissza Pomerániának a' tündességet és békefféget. A' Király következendöképen felelt esedezésekre, hogy a' veszedelemnek azon várostól és tartománytól való el háritása vegett kéz minden lehetőséget végbe venni, ugyan ezért Julius 14-ik napján, a' fegyverszünéssel a' commandirozo Generált meg kínálta, de a' ki olly feltétellel akart arra állani, hogy Frantzja katona' őrizet helyezettettefsekbé Stralsundba. De Eő Felsege sem magára, sem a' Pomerániai nép hőldogságára nézve azt nem mívelhette. Azonban egéffiz bizodalját a' Fels. Ur Isten kegyelmébe és óltak-

mába helyhezteti, egyszersmind arra intette a' hozzá ment városi Előjárókat és polgárokat, hogy hasonló bizodalommal lelkesítettvén, tsendességben, 's békeességben legyenek s. a. t.

A' lég újabb tudósításokból azt olvassuk, hogy a' Sundban volt Anglus hajósereg Zelandiába ki szállott, 's azon szigetnek erősebb helyeit elfoglalta. Ennek hirtokokba lett vétele által arra tölözni lattatlk az Angliai ministerium, hogy az orosz és Pruffziai hajóknak a' Balticum tengerből feendő kimeneteleket akadályoztathassa, és hogy a' Dániai hadakozó hajókat Anglia hadi szolgálatjára kényszerithesse. Minthogy a' Pruffziai kikötő helyek előtt sok fegyveres Anglus hajók ólalkodnak, oly rendelést tétetett a' Király, hogy mindenütt a' hol szükséges leszen, batteriák készitetteffenek a' tenger partyain. A' Francziák is jó védelmező állapotba helyheztetik Danczigot és Weichselmündet.

Frantzia Birodalom.

A' 17-ik Augustusi Párisi tudósításokból azt olvassuk, hogy a' Boulognei kikötő helybe egy fő Anglus szállott volna ki, de nem diplomaticus rangal, hanem tsak mint magános személy. Napoleon Császár e' dologról tudósítást vévén mingyárt egy meg hitt személyt küldött oda, olly végből, hogy meg tudhassa mitsoda fel tételeket hozott légyen Angliából az a' személy.

Párisba lett haza menetelétől fogva szüntelen való foglalatosságban van Napoleon Csá-

izár, a' Status Tanács is egész éjfélig együtt van. Ugy hallatik, hogy a' Császár az Országának néhány Osztályait, nevezetesen a' Fr. Revolutio alatt nagyon esméretessé lett Vendei Osztályt meglátogattya, és azon igyekezik, hogy annak elpusztult városait, helységeit, és környékeit azon virágzó állapotba helyezettethesse, a' mellyben a' Fr. revolutió előtt voltak.

Napoleon Császárnak hatalmas ellenségein vett fényes győzedelmeinek meg hálálasokra, Augustus 15-ik napján, a' Párisi fő templomban Te Deum laudamus tartattatott, mellyen maga a' Császár, az egész Császári familia, minden Csász. udvari fő tisztek és tisztviselők jelen voltak. A' nagy misét a' Versáliai Püspök tartotta, a' Te Deum laudamust a' Párisi Érsek éneklette el. A' templom, és annak külső tornáczai dugva voltak az ahétatoskodókkal. A' Császárné, és a' Császári hercegek affzonyok, a' Csász. thronussal által ellenben készitetett fel emelt helyben ültenek. — Elen voltak a' Német Orzági Primas és a' Bádeni örökös fő herezeg is. — Dél után örömnapja volt, mellyet vendégeskedéssel és vigsággal töltött el Páris városa.

A' midőn Napoleon Császár a' templom külsőbén a' Wefzfáliai Királlyal együtt belépett volna, egy rövid de gyökeres beszéddel fogadta el őtet a' Párisi Érsek, mellyre következőképen felelt a' Fejedelem: Érsek Uram! Minden jó az Istentől jön, nagy győzedelmeket adott a' Mindenható ennékem, azért jöttem ebbe a' fő templomba, hogy azokért Eő Felségének hálakat adják.

és hogy magamat a' Kigyelmed és a' Papság imad-
tságába ajánlyam. A' templomból lett kimenete-
lekör így szólott ez a' nagy ember a' Párisi Ér-
sekhez: Tegye Kigyelmed bizonyoosá a' Papságot
az én védelmezésemről, és mondja még nékiek
Kigyelmed, hogy azt minden alkalmatosságokban
ereztetni fogom velek. — A' következett napon,
úgy mint Augustus 16-ik napján nagy vendégséget
adott a' Párisi Magistratus, mellyre a' Császárral
együtt, az egész Császári familia meg volt hivattat-
va. Maga a' Császár sok sürgető foglalatosságai
miatt meg nem jelenhetett, ellenben a' Császárné,
a' Nápolyi Királyné, a' Westfáliai Király, a'
Bergi Nagy Hertzeg (Marsal M ü r a t) azt magok
jelenlétekkel meg tisztelték.

A' törvénytévő Tanátsnak gyűléseit követke-
zendő órátióval nyitotta fel Napoleon Csá-
szár: —

„Uraim! A' Kigyelmekek utolsó ülésektől fog-
va; Európanak ábrázatját új háborúk, új győze-
delmek, új békefféges kötések változtatták meg.
Hogy a' Brandenburgiai Ház, melly a' miszabad-
ságunk ellen leg elsőben öfzve esküdött, még
most is uralkodhatik, egyedül annak a' szives ha-
ratságnak köszönheti, mellyet a' hatalmas éfzaki
Császár velem szerzett. Az Albis folyóviz mel-
lett egy Frantzia herczeg fog uralkodni, és ő az
az ő új jobbágyinak hafznokat az ő első szent
köteleffégeivel egyessíteni tudni fogja. — A' Szak-
szóniai Ház el vesztett szabadságát 50 esztendőök
el forgása után vissza nyerte. — A' Warsóviai
Herczogségnek és Dántzig városának lakosi ha-

zajoknak és jussaiknak birtokában vannak. Minden nemzetek egyenlőképen örvendének azonn, hogy Angliának a' száraz Európába való veszedelmes bé folyásának semmivé lett tétetését láthatják. — Francia Ország, Német Országoknak népeivel a' Rénusi Confoederatio törvényei, Spanyol, Hollandia, Olasz Országokkal, és Helvétziával a' Foederatismusnak, az az, az öfzve szövetkezésalkotmányának törvényei által öfzve van kaptsolttatva. — A' mi Orosz Birodalommal való új szövetségünk két hatalmas nemzetnek költsönös becsültetésén fundáltatik. Mindenben, a' mit miveltem, mindenkor népeim boldogságát tartottam szemem előtt, melly nékem minden ditsősségemnél kedvesebb.“

„A' tengeren való lékefféget is kívánom, e' pontban semmi indulatoskodásnak nem leszen az én meghatározásaimba bé folyása, még az ellen a' Nemzet ellen sem leszen annak helye, melly a' részre való hajlásoknak jádzó labdája és áldozatja. A' tengeren való hadakozásnak kimenetelés akár hogy határozta légyen meg az isteni gondviselés, engemet az én népeim mindenkor egyenlőnek, és én az én népeimet mindenkor hozzám érdemeseknek találom. — Frantziák! A' ti utolsó időkben való magatok viselete, a' midőn a' ti Császárotok 500 mértföldre vólt tölleték távol, az én erántatok való tiszteletemet, és azon gondolatimat, mellyekkel a' ti gondolkozástok modja eránt viseltettem, nagyon fel emelték, és meg öregbitették. — Nagyon büszkélkettem abban, hogy én vóltam köztetek az első. Hogy ti

az én 10 hólnapi távol létem alatt, és vezedelmeim közt rólam meg emlékeztetek, 's erántam való szeretteteteknek próbáit adtátok, azon felette örvendettem. Ti jó és nagy Nemzet vagytok. Különbkülönbféle eszközökről gondolkoztam, hogy a' mi alkotmányunkat együgyübbé, 's tökéletesebbé tehessem.

Néhány Párisi közönséges levelek, a' Császár távolléte alatt azon törekedtek, hogy a' nép megvilágosodását meg akadályoztathassák, és a' babonáságnak 's tudatlanságnak lelkét vissza hívassák. Minémü indulattal viseltették Napoleon Császár azok eránt az Irók eránt, a' kik másoktól érbe fogadtatván az Obscurantismust vissza akarták vinni, meg tettik azon szavaiból, a' mellyeket a' Nemzeti Institutum tagjainak audientziára lettbotsattatásokkor bosszusan mondott: Fájdalommal értettem, úgy mond, hogy néhány emigransok, a' kiket én hazájokba vissza hívtam, a' kiket én betsüffettel és méltosággal meg tetéztem, két affzony személlyel együtt, az obscurantismusnak, a' babonáság és tudatlanság mételeyeinek vissza vezetésekre néhány irkálokkal magokat öszve kaptsolták. Ki adott nékik arra just, hogy ők a' türedelemmel ellenkező tikkelyeket iktatassanak hé a' közönséges levelekbe? Nem utálna e' meg engemet a' Frantzia nemzet, ha én ezt a' gonoszságot el türném? Nem vólnának e' inkább arra kötelesek az irók, hogy engemet a' néppel szerettetni igyekeznének?

D. D. S.